

S tako pestrim izborom avtorjev in prispevkov je *Ciciban* že prav na začetku postal pomemben pripomoček vzgojiteljem in učiteljem pri njihovem delu in v vseh teh letih je popestril marsikatero igralno ali učno uro.

Za vsako revijo, še posebej pa za revijo, ki nagovarja otroke, je izredno pomembno, da ves čas čuti utrip svojih bralcev. In nič drugače kakor danes, so že pred petdesetimi leti otroci z zaupanjem pošiljali svoje literarne in likovne izdelke v kotiček, ki je bil namenjen nji-

hovim prispevkom, in nato z nestrpnostjo pričakovali njihovo objavo.

Tu se je izkazala še ena prednost revije pred knjigo – na ta način so otroci lahko izrazili pohvale, želje in kritike. *Cicibanu* je uspelo, da se je tudi z upoštevanjem otroških odzivov približal svojemu bralcu in mu postal pravi prijatelj.

Po petdesetih letih izhajanja lahko rečemo, da si je *Ciciban* do današnjih dni pridobil že več milijonov prijateljev.

Danica Štummerger

NA DUNAJU JE HIŠA OTROŠKE LITERATURE

V okviru Hiše otroške literature (KinderLiteraturHaus) delujejo Knjižnični in medijski center, Avstrijski mladinski knjižni klub, Mednarodni inštitut za mladinsko literaturo in raziskovanje branja in Knjižnični servis za šole.

Lokacija KinderLiteraturHaus je v centru mesta, Mayerhofgasse 6, 1040 Dunaj. Prostori so v prvem nadstropju treh stavb, ki so med seboj povezane in obkrožajo skupno dvorišče, kjer je tudi dostop do velikega skladišča v pritličju, kjer pripravljajo pakete knjig, ki jih Knjižnični servis pošilja šolam.

Naštete ustanove, ki skupaj oblikujejo KinderLiteraturHaus, delujejo za iste ciljne skupine, to so otroci, šolarji, starši, učitelji, študentje in strokovnjaki na področju mladinske književnosti. Pridobiti si jih prizadevajo s programi in projekti, ki jih vsaka od ustanov pripravi v skladu s svojim osnovnim programom dela. Tudi ustanovitelji in finanserji teh ustanov so različni.

Knjižnični in medijski center (Das Bibliotheks- und Medienzentrum) je bil ustanovljen leta 1990. Center ima z več kot 40.000 enotami največjo zbirko otroških, mladinskih in strokovnih knjig s področja mladinske književnosti v Avstriji.

Center finansira Zvezno ministrstvo za pouk in umetnost (Bundesministerium für Unterricht und Kunst) in Zvezno ministrstvo za znanost in raziskovanje (Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung).

Zbirka obsega:

- okrog 5.000 strokovnih knjig in 50 tekoče pridobljenih strokovnih časopisov iz preko 50 držav, ki obravnavajo otroško in mladinsko literaturo, bralno vzgojo in raziskovanje branja
- okrog 30.000 otroških in mladinskih knjig v nemškem jeziku iz Avstrije, Nemčije, Švice in nekdane DDR
- okrog 10.000 originalnih otroških in mladinskih knjig z vsega sveta

Katalogi so listkovni, in sicer imenski in geselski za strokovne knjige, imenski in geselski za nemške in angleške strokovne časopise ter imenski za primarno literaturo, ki je dopolnjen s časopisnimi izrezki in recenzijami. Od januarja 1994 izdelujejo računalniško bazo podatkov za primarno literaturo.

Naloge centra so strokovno vodenje in izpopolnjevanje knjižnice ter informiranje in svetovanje učencem, študentom in strokovnjakom na področju otroške in mladinske literature in raziskovanja branja. Vsebinsko dopolnjujejo te naloge tudi številne redne in priložnostne prireditve. Pripravljajo jih skupaj z Mednarodnim inštitutom za mladinsko literaturo in raziskovanje branja in Avstrijskim mladinskim knjižnim klubom ter drugimi sorodnimi ustanovami v Avstriji. Prireditve, ki so namenjene otrokom in odraslim, so v razstavnem prostoru in v konferenčni sobi KinderLiteraturHaus. Program prireditev je izdelan za dva meseca. V centru redno pripravljajo razstave knjig in ilustracij tako domačih kot tudi tujih avtorjev in razne tematske razstave. Enkrat mesečno je določen termin za strokovno svetovanje staršem in učiteljem o vprašanih, vezanih na branje in bralno vzgojo in strokovno svetovanje o urejanju šolskih knjižnic. Enkrat tedensko se dobivajo člani otroškega bralnega kluba, stari med 8 in 12 let, na pogovoru o knjigah. V programu rednih prireditev so tudi predstavitve knjižnih novosti in seminarji za izobraževanje in izpopolnjevanje na področju otroške in mladinske književnosti, bralne vzgoje in raziskovanja medijev.

Občasno so v centru srečanja z avtorji, igralne ure, predstave otroškega in mladinskega gledališča ter literarne, likovne in časnikarske delavnice.

Knjižnica je odprta od ponedeljka do četrтка od 9. do 12. in od 14. do 17. ure, razstavni prostor pa od ponedeljka do

četrтка od 9. do 17. in ob petkih od 9. do 13. ure.

Avstrijski mladinski klub (Österreichischer Buchklub der Jugend) je bil ustanovljen leta 1948. Klub združuje učence, učitelje, starše, ministrstva, šole, založbe, knjigarne, avtorje, ustanove s področja gospodarstva, znanosti, kulture, izobraževanja in ustanove, ki skrbijo za kvaliteten počitniški čas mladih.

Klub se finansira s klubsko članarino.

Naloge kluba so uveljavljanje dobre otroške in mladinske literature, prizadevanja za izboljšanje branja, pomoč pri izboru knjig in omogočanje lažjega dostopa do knjig.

Glavni projekti kluba so integralna bralna in medijska vzgoja, bralna animacija in motivacija, širitev ponudbe v okviru članstva, sodelovanje s sorodnimi organizacijami doma in v tujini ter ustanavljanje in urejanje šolskih knjižnic.

Mednarodni inštitut za mladinsko literaturo in raziskovanje branja (Internationales Institut für Jugendliteratur und Leseforschung) je bil ustanovljen leta 1965. Idejno in materialno ga podpira Zvezno ministrstvo za znanost, raziskovanje in umetnost (Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Kunst). Uvrščen je v C kategorijo UNESCO. Inštitut deluje kot servis in svetovalno telo, kot dokumentacijsko in informacijsko središče, kot komunikacijski center za vse, ki se ukvarjajo z otroško in mladinsko literaturo, z raziskovanjem in pospeševanjem branja, je sedež avstrijske sekcije IBBY (International Board on Books for Young People – Mednarodna zveza za mladinsko književnost), sedež avstrijske sekcije IRA (International Reading Association – Mednarodna zveza za branje) in sedež IBC (International Book Committee – Mednarodni odbor za knjige).

Inštitut posreduje informacije o otroški in mladinski literaturi in njenem

proučevanju, pripravlja strokovna srečanja in seminarje o različnih tematikah in področjih otroške in mladinske literature ter proučevanja medijev in branja, organizira razne prireditve, ki otroke in mladino spodbujajo k branju kot npr. »Literatura za mlade bralce« (Literatur für Junge Leser), »Branje v parku« (Lesen im Park) in »Literatura v kavarni« (Literatur im Café), pripravlja potujoče razstave, ki so lahko tudi naročene in jih posreduje doma in po svetu ter izdaja različne publikacije, v katerih so objavljeni referati z raznih zasedanj, brošure z različnimi temami iz otroške in mladinske literature, razne sezname knjig in drugo.

Člani inštituta prejemajo brezplačno strokovno revijo *1000 und 1 Buch* (Tisoč in ena knjiga), ki izide šestkrat letno, brezplačno si lahko izposojajo gradivo iz knjižnice KinderLiteraturHaus, vse publikacije inštituta lahko dobijo po znižani ceni, prejemajo informacije in vabila na vse prireditve, ki jih pripravlja inštitut, in si lahko brezplačno izposojajo potujoče razstave. Članarina za posameznike je 300 ATS z uporabo gradiva v nemškem jeziku in z revijo *1000 und 1 Buch*, ATS 400 z uporabo gradiva v angleškem jeziku in z revijo *Bookbird* in 500 ATS z uporabo gradiva v nemškem in angleškem jeziku in z obema revijama. Za kolektivne člane je članarina po enakih kategorijah 450, 560 in 630 ATS.

Slovenska sekcija IBBY aktivno sodeluje z inštitutom že od svoje ustanovitve. Redno si izmenjujemo informacije in gradivo o otroških in mladinskih knjigah in ilustracijah, strokovne publikacije in strokovno periodiko (*Otrok in knjiga*). Obojestransko se aktivno udeležujemo

strokovnih srečanj, kot npr. doslej:

- 1992 v Ljubljani in Mariboru ob razstavi avstrijskih otroških in mladinskih knjig
- 1993 na Dunaju na srečanju urednikov strokovnih revij, ki sta se ga udeležili Darka Tancer-Kajnih, glavna urednica revije *Otrok in knjiga* in dr. Metka Kordigel s Pedagoške fakultete Univerze v Mariboru

- 1993 v Mariboru na mednarodnem strokovnem posvetovanju o trivialni književnosti »Mladinska književnost na razpotju«, ki ga je organizirala Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru in kjer je imela referat tudi direktorica inštituta ga. Karin Sollat

- 1995 na Dunaju na srečanju predstavnikov nacionalnih sekcij IBBY iz Avstrije, Nemčije, Slovaške, Češke, Madžarske, Bolgarije, Hrvaške in Slovenije, ki se ga je udeležila predsednica slovenske sekcije Tanja Pogačar.

Organizirali smo potujoči razstavi v letu 1992 avstrijskih in v letu 1993 slovenskih otroških in mladinskih knjig. Izbor slovenskih knjig so pripravili v študijskem oddelku Pionirske knjižnice, enote Knjižnice Otona Župančiča v Ljubljani, kjer je tudi sedež slovenske sekcije IBBY. Po razstavi slovenskih otroških in mladinskih knjig nas je inštitut zaprosil, da zaradi izrednega zanimanja za slovenske knjige v avstrijski javnosti in strokovnih krogih, knjige zadržijo na inštitutu kot dar. S privolitvijo založb Mladinska knjiga, Mladika, DZS, Harlekin, Mihelač, Mohorjeva družba, Prešernova družba, Park in Založništvo tržaškega tiska, ki so prispevale knjige za razstavo, smo prošnji inštituta ugodili.

Tanja Pogačar